

Un greuge econòmic que no es corregeix amb el temps

Anàlisi

NÚRIA BOSCH
CATEDRÀTICA D'ECONOMIA UB

Ahir el conseller Mas-Colell va presentar les dades del dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central del període de 2006-2009. El dèficit fiscal és la diferència entre la despesa que el sector públic central fa a Catalunya i el volum d'ingressos que l'Estat en treu, principalment via impostos, per finançar la despesa pública central al llarg d'un any.

Les xifres segueixen la tònica de les ja conegudes dels anys anteriors. La principal constatació que se'n pot fer és que el dèficit fiscal de Catalunya no es redueix amb els anys. Actualment es disposa de dades de dèficit fiscal, calculades totes amb la mateixa metodologia, des de l'any 1986, i la mitjana és del 8% del PIB amb una desviació estàndard entorn a aquesta mitjana de només el 0,9%. Els anys que ha assolit valors més alts (del 10%) són el 1993 i el 2002. Per tant, es pot parlar d'un dèficit fiscal estructural que afecta recurrentment l'economia catalana.

El 19,5% contra el 14%

Una altra manera de presentar el dèficit fiscal és constatar que Catalunya aporta el 19,5% dels ingressos del sector públic central via impostos i només rep el 14% de la despesa central, ja sigui en forma d'inversió o d'altres serveis públics. Aquests percentatges també són la mitjana del període 1986-2009 i es mantenen molt constants durant tots els anys.

Diagnòstic
Passen els anys i no baixa, és estructural i ens afecta de manera recurrent

Conclusió
El dèficit fiscal és una rèmor que desincentiva el creixement econòmic

La segona constatació és que, si bé el dèficit fiscal en termes de PIB és manté més o menys constant al llarg del temps, no és així en euros constants per habitant, és a dir, una vegada extret l'efecte de la inflació. Entre el 1986 i el 2009, la quantia que el dèficit fiscal representa anualment per a cada català passa de 1.076 a 2.251 euros. Això és perquè la renda de Catalunya ha crescut en termes reals durant aquest període.

El que no torna

Una tercera observació és que si excolem del càlcul del dèficit els fluxos amb la seguretat social (cotitzacions socials, per la part dels ingressos, i contribucions econòmiques, per la part de les despeses) que no responen tant a l'acció discrecional de l'Estat a l'hora de gastar, sinó a la situació demogràfica i socioeconòmica de Catalunya, el desequilibri fiscal s'agreuja. En aquest cas, en el període 1986-2009 Catalunya ha aportat el 19,7% dels ingressos estatals i només ha rebut l'11,7% del total de la despesa que fa l'Estat. Això vol dir que de cada euro que els catalans aportem a l'Estat, 0,43 cèntims no retornen a Catalunya en forma de despesa pública i serveis públics.

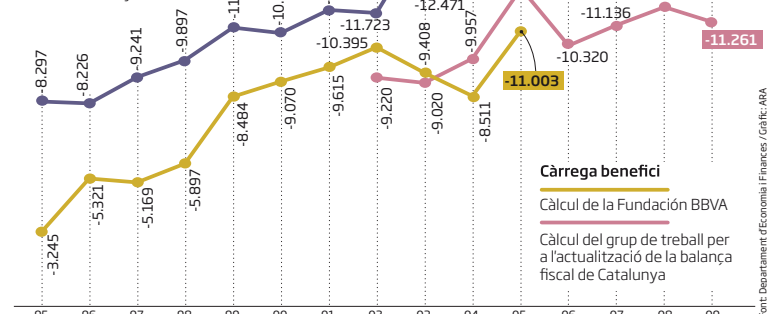
En conclusió, s'observa que el dèficit fiscal català no es corregeix amb el pas del temps. Aquest dèficit és una rèmor molt important per a l'economia catalana. Les conseqüències no poden ser altres que desincentivar-ne el creixement i disminuir el benestar dels catalans. És obvi que és tasca de tots trobar-hi una solució. Una via és mitjançant un canvi del model de finançament de la Generalitat, que li aportí més recursos, bàsicament perquè tingui la clau dels ingressos i la contribució que faci a la resta de l'Estat disminueixi substancialment.

Evolució del dèficit fiscal

Flux monetari

Càlcul de la Fundació Josep Irla

Càlcul del grup de treball per a l'actualització de la balança fiscal de Catalunya

Font: Departament d'Economia i Finances / Gallic - ARA